

Obrir les escoles a la participació de les famílies?

written by Irene López | 28 de May de 2023

Durant els meus anys com a docent, un debat m'ha acompanyat moltes vegades al llarg dels cursos. Diàlegs amb docents i familiars sobre si les famílies havien de compartir l'espai educatiu i decisiu dels centres escolars. És clau per a la millora dels aprenentatges? Enriquirà la convivència escolar? Poden participar també als espais de decisió que es generen als centres?

Per sort, tant la literatura científica del passat com la més actual ens donen la informació necessària per a trobar les respostes i definir una posició en este debat. Podem trobar múltiples arguments, després d'analitzar els resultats recollits a l'article de la revista científica Cambridge Journal of Education: ["Improving students' academic performance and reducing conflicts through family involvement in primary school learning activities: a Mexican case study"](#).

A l'esmentat article es va analitzar la participació familiar i l'impacte que ha suposat per a una comunitat educativa mexicana de la ciutat de Guadalajara. Després d'una formació en evidències científiques el centre va decidir obrir les portes a la participació familiar. En dos

anys acadèmics es pot observar el gran impacte d'esta decisió; tant a nivell escolar com a social.

La participació de les famílies en les Actuacions Educatives d'Èxit (AEE) que es realitzen al centre ha sigut determinant. Compten amb la seua presència a les [Tertúlies Literàries Dialògiques](#) i participen com a voluntaris en [Grups Interactius](#) i [Biblioteca Tutoritzada](#). L'escola, situada en un entorn molt desfavorit, ha experimentat un canvi dràstic en els seus resultats, superant la mitjana nacional en matemàtiques (15%), llenguatge (5%) i presentant un 60% menys de conflictes. Es tracta d'un gran assoliment tenint en compte els greus casos de violència de la zona on està situat el centre.

La majoria de persones voluntàries són mares i àvies d'esta comunitat, amb grans dificultats socioeconòmiques i un nivell educatiu molt baix; fins i tot persones sense acabar els estudis bàsics. Este fet posa en valor la intel·ligència cultural de cada individu i com pot influir en benefici dels altres. Este fet contribueix a la superació d'idees errònies que ens porten a creure que només un cert tipus de familiars poden ajudar l'alumnat. **La ciència ens ha demostrat que la implicació familiar millora els resultats i la convivència; independentment del nivell social, econòmic o acadèmic de les persones voluntàries.**

És necessari un model d'interacció més igualitari entre la família i l'escola per a generar una millora en el context educatiu i social. Obrir les portes dels centres a la participació exterior té beneficis en l'assistència, el rendiment, la participació, el comportament, l'autoestima, la solidaritat, la prevenció de l'abandonament escolar primerenc... Té més impacte quan es fa en contextos desfavorits. En contextos on hi ha violència exterior, la participació dels familiars redueix la seua influència al

comportament dels xiquets i xiquetes. També genera **transformacions personals i socials en les persones voluntàries i les condueix a ser persones referents que lluiten per transformar la comunitat.**

Les AEE, que compten amb participació familiar, n'han demostrat la transferibilitat, tal com ha manifestat la seua implementació a diferents centres d'Amèrica Llatina i Europa. **El seu èxit no està subjecte al tipus d'alumnat o la localització del centre educatiu on es realitzen.** Per tant, tots i cadascun dels nostres contextos educatius se'n veurien beneficiats si impliquem a les famílies de forma igualitària, a les activitats decisives i educatives dels centres.

[Imatge: Pixabay]